PRIME TRANSACTION
good people, good money

Jurnal de Bursa

- 30 decembrie 2024 -

JURNAL DE BURSA

30 DECEMBRIE 2024

Anul 2024 a fost un an complex pentru piata bursiera romaneasca. In prima lui jumatate acesta a depasit asteptarile investitorilor, pentru ca in a doua sa dezamageasca. A fost un an dominat, atat pe plan intern cat si extern, de scrutine electorale care au indus incertitudine in economie si implicit pe pietele de capital. Finalul anului curent gaseste Romania mai fragila decat era la inceputul sau. Cu evolutii politice greu de imaginat si cu o economie care si-a adancit dezechilibrele, pastrand totusi unele avantaje strategice, pentru bursa romaneasca anul 2025 se anunta a fi si mai greu predictibil.

I. EVOLUTIE ANUALA.

Anul ce il incheiem a avut doua parti disctincte. In prima parte am asistat la sustinut un trend ascendent ce a continuat evolutiile pozitive din anul precedent. Luna iulie a fost punctul de inflexiune care a schimbat trendul general bursier. Am asistat, dupa cum putem vedea si in graficul de mai jos la o inversare a tendintei ascendente, corectii care au produs si o volatilitate bursiera mai ridicata.

Scaderile bursiere, care au fost declansate de corectii generalizate pe pietele bursiere internationale la inceputul lunii august, au fost insotite de cresterea randamentelor titlurilor de stat romanesti in a doua parte a anului. Este un indicator al faptului ca perioada descendenta a bursei locale a fost influentata majoritar de schimbarea perceptiei investitorilor de calibru, a celor institutionali, care au inceput sa discounteze activele financiare romanesti pe masura ce tabloul general s-a negativat.

Totusi, daca ne uitam dintr-o perspectiva mai larga, a doua parte a anului curent pare doar o corectie a unui trend ascendent bine definit al pietei locale. Privind la ultimii sase ani, incluzand aici si crizele declansate de epidemia de Covid-19 cat si de declansarea razboiului din Ucraina, bursa romaneasca evolueaza pe un trend de crestere bine conturat.

Graficul de mai sus, care indica evolutia pietei locale prin prisma randamentului total (BET-TR, inclusiv dividende distribuite de catre emitenti), ne arata ca efectul puternic pozitiv al listarii Hidroelectrica, s-a pierdut in a doua parte a anului 2024. In ultimele luni piata a corectat evolutia excelenta a pietei locale ce a survenit in primul an dupa listarea celei mai importante companii de stat la BVB.

Prin comparatie cu evolutia celorlalte piete bursiere, in graficele de mai jos, furnizate de EquityRT, am trecut in revista pietele din SUA (S&P500), Germania (DAX), zona Euro (Euro StoXX50), Polonia (WIG20) si Romania (BET), examinare pe care o consideram relevanta pentru a analiza evolutia pietei locale in context global.

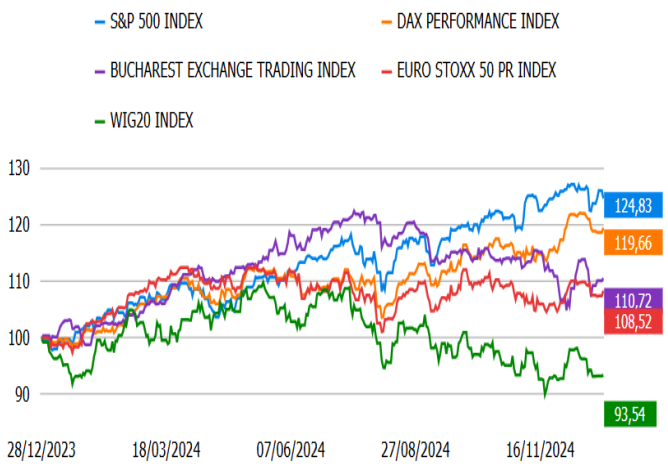

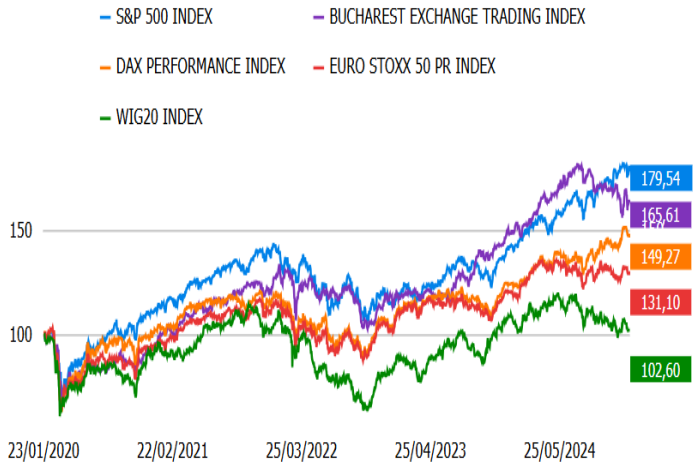

In ultimul an evolutia pietei locale o plaseaza la mijlocul clasamentului. Trebuie sa remarcam ca la jumatatea anului piata locala inregistra cea mai buna performanta, depasind performanta pietelor dezvoltate si surclasanad cea mai mare piata bursiera din zona, cea poloneza. Si mai buna este evolutia comparativa pe ultimii cinci ani, unde piata locala a cedat primul loc pietei americane, doar la finalul perioadei, pe fondul scaderilor de la sfarsitul anului curent.

II. FACTORI DE INFLUENTA. CE A MODELAT EVOLUTIA PIETEI.

Am avut cativa factori importanti care au modelat tendinta pietei in anul curent si, nicio surpriza, cei pozitivi s-au manifestat in prima parte a anului curent.

In prima parte a anului, piata locala a fost impulsionata de rezultatele financiare bune raportate de majoritatea marilor emitenti listati care au continuat sa extraga plus-valoare dintr-o economie care isi continua expansiunea. In al doilea trimestru sezonul dividendelor a alimentat cresterea pietei atragand capital nou, dornic sa beneficieze de distributiile de dividende inca generoase ale mai multor companii listate.

Emisiunile de titluri de stat Fidelis au atras atentia unui public conservator din punct de vedere al riscului, care insa cu aceasta ocazie a descoperit bursa de valori ca pe o alternativa valoroasa din punct de vedere al randamentelor posibil a fi obtinute. Listarea reusita a Premier Energy a oferit un alt temei pentru ca mai mult capital sa se indrepte spre bursa romaneasca.

Insa efectul pozitiv cel mai important l-a furnizat apetitul de risc in crestere de pe toate pietele bursiere importante, insufletit de scaderea inflatiei in marile economii si de startarea unui ciclu global de reducere a dobanzilor de referinta pentru toate monedele importante. Scaderea costului capitalului a determinat evaluari mai bune ale activelor de risc, ceea ce a sprijinit evolutiile pietelor bursiere.

Nu in ultimul rand am inregistrat si un puternic efect inertial al unui trend de crestere prelungit si semnficativ. Pe bursa cresterile cotatiilor aduc mai multa incredere in piata si implicit mai mult capital investibil pe bursa.

In a doua parte a anului initiativa a fost luata de influentele politice, in contextul in care Romania se pregatea de doua tipuri de alegeri extrem de importante: prezidentiale si parlamentare, comasate la finalul anului. Mai mult pe plan international alegerile din SUA, ca de obicei au oferit volatilitate pietelor. Anul 2024 a fost un an electoral, cu o densitate a proceselor elective cum nu am mai intalnit de o lunga perioada de timp, ceea ce a produs influente masive asupra pietelor, pozitive sau negative dupa cum rezultatele luptelor politice au fost favorabile sau nu economiilor si implicit burselor.

In Romania ipoteza ca putem sta deoparte de curentul extremist ce cuprinde tot mai vocal societatea occidentala s-a dovedit iluzorie. O parte mare a societatii romanesti se pare ca imbratiseaza valori politice care premiaza nationalismul, populismul si abordarile mai extremiste. Este o realitate teoretic surpinzatoare dupa o lunga perioada de crestere economica, insa, pe buna dreptate, votantii au penalizat modul in care aceasta crestere economica a fost distribuita.

Dar ceea ce a contribuit decisiv la trendul descendent din a doua parte a anului curent, a fost inrautatirea accelerata a echilibrelor macroeconomice ale Romaniei. In conditiile unor deficite care s-au adancit sustinut, cresterea semnificativa a pensiilor de stat dar si pleiada de alocari bugetare catre diverse plati sociale si investitii publice, deseori cu iz populist, au facut ca imaginea de ansamblu a echilibrului financiar al Romaniei sa se inrautateasca de la luna la luna, culminand cu decizia neprogramata a uneia dintre agentiile de rating importante, Fitch, de a schimba perspectiva ratingului de tara la negativa. Orice retrogradarea cu o treapta a ratingului Romaniei ne-ar scoate din zona finantabila cu costuri reduse clasificata de agentiile de rating ca „investment grade”.

Problema de fond a economiei romanesti este reprezentata de slaba transmisie a impulsului economic pe care un deficit bugetar mare il poate transfera in economie. Cheltuieli publice mai mari decat veniturile incasate nu este in sine o strategie economica proasta daca ea se transmite intr-o crestere semnificativa a Produsului Intern Brut (PIB), ceea ce in ultimii ani s-a si intamplat in Romania. Insa in 2024 mecanismul nu a mai functionat, plusul de cheltuieli transmitandu-se in importuri care au explodat si care au facut ca Romania sa detina cel mai

mare dezechilibru al balantei de plati dintre tarile din Uniunea Europeana, dupa cum putem vedea din graficul de mai jos. Acest lucru a anulat efectul pozitiv al cresterii consumului in structura PIB, care a evoluat intr-un ritm mult inferior trimestrelor trecute.

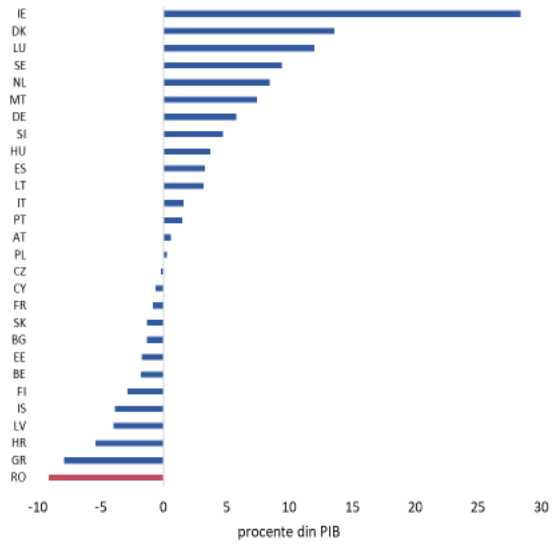

Sursa: Eurostat

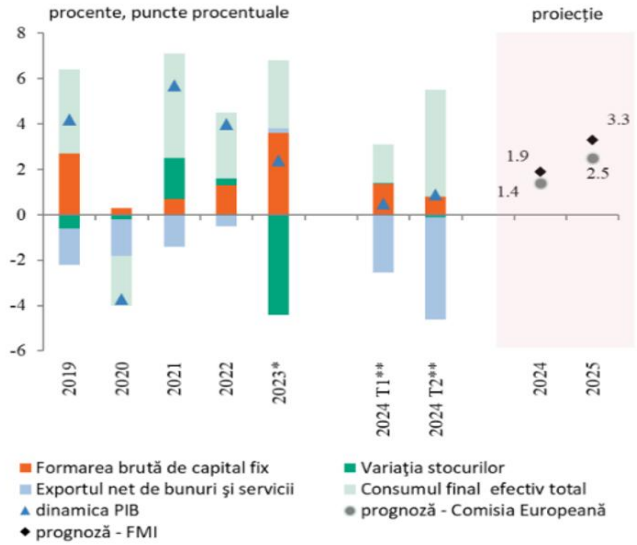

Sursa: INS, Comisia Europeană, FMI

Combinatia cheltuieli publice masive, crestere economica slaba a determinat deficite mari (bugetar si extern) insa si o inflatie care s-a mentinut la niveluri inalte. Situatia la zi a economiei romanesti este reflectata de cele trei grafice de mai jos, care explica prudenta cu care investitorii institutionali au tratat Romania in ultimele luni.

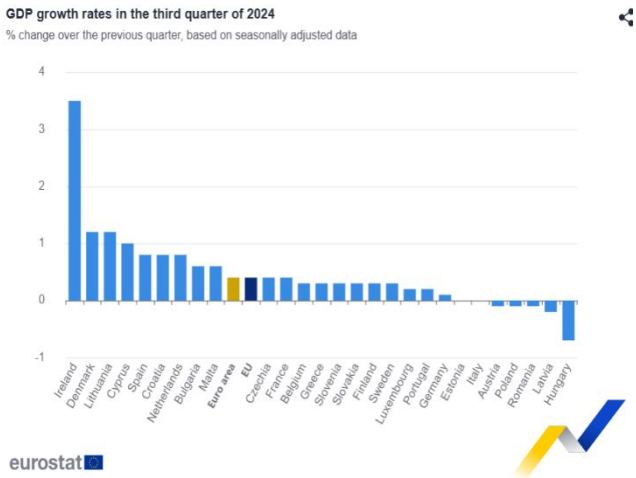

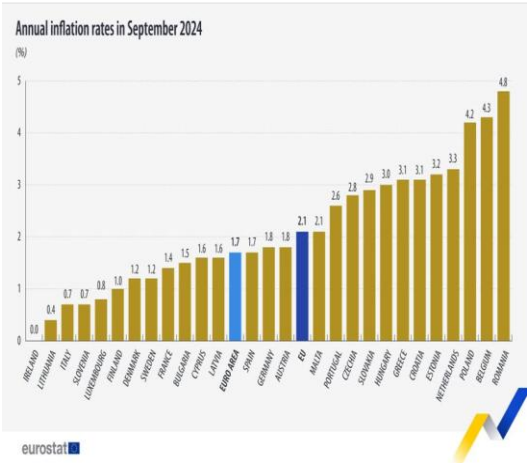

Cu o evolutie PIB care sugereaza scadere economica si cu cea mai mare inflatie dintre tarile Uniunii Europene, Romania a dezvoltat unul dintre cele mai mari deficite bugetare, dupa cum vedem mai jos.

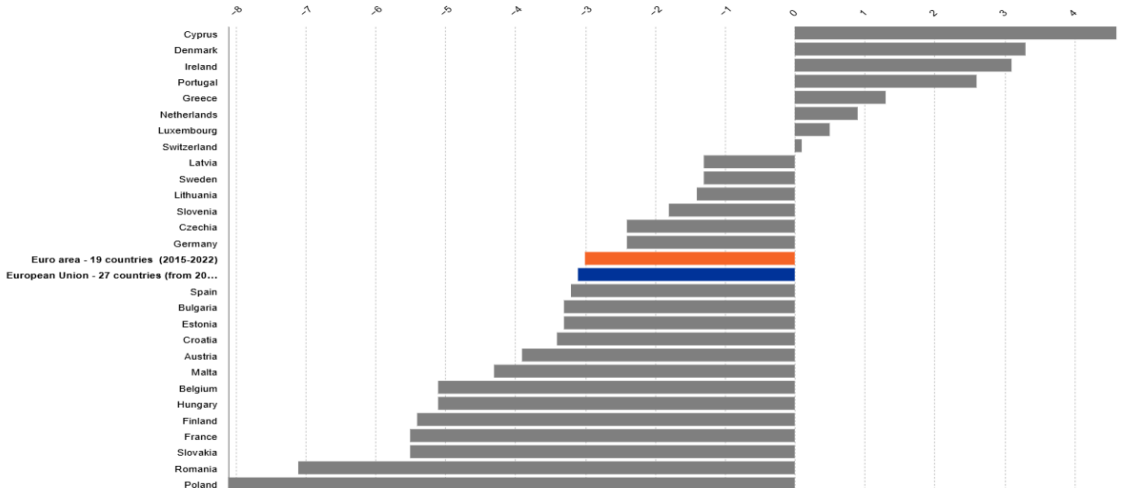

Sursa: Eurostat.

III. EMITENTI CU EVOLUTII NOTABILE – COMPONENTE BET.

Emitentii din indicile BET au inregistrat evolutii aflate intr-un larg interval de variatie. Printre companiile cu cele mai bune evolutii regasim companii din sfera serviciilor, in timp ce podiumul este condus de producatorul de medicamente Antibiotice Iasi, proaspat introdus in indicele BET.

In partea de sus a clasamentului regasim si cele doua companii care detin cea mai mare pondere din indicile BET: OMV Petrom si Banca Transilvania. Daca OMV Petrom a continuat sa atraga investitorii printr-o politica de dividend generoasa, Banca Transilvania a surprins piata cu rezultate financiare foarte bune, generate si de o noua achizitie: OTP Bank.

Companie	Capitalizare	Randament an curent %
ANTIBIOTICE S.A.	1.738,77	90.7
SPHERA FRANCHISE GROUP	1.571,37	66.9
DIGI COMMUNICATIONS N.V.	6.540,00	51.5
MED LIFE	3.125,11	47.7
OMV PETROM S.A.	44.739,78	38.1
AQUILA PART PROD COM	1.398,00	34.5
BANCA TRANSILVANIA S.A.	24.984,98	34.0
C.N.T.E.E. TRANSELECTRICA	2.866,15	30.9
S.N.T.G.N. TRANSGAZ S.A.	4.492,90	28.3
BRD - GROUPE SOCIETE GENERALE S.A.	13.213,25	18.2
ELECTRICA SA	4.516,05	16.8
S.N.G.N. ROMGAZ S.A.	20.465,93	8.6
S.P.E.E.H. HIDROELECTRICA S.A.	54.965,87	6.3
PURCARI WINERIES PUBLIC COMPANY LIMITE	587,54	5.8
S.N. NUCLEARELECTRICA S.A.	12.578,55	-8.1
TERAPLAST SA	1.090,14	-11.8
SC FONDUL PROPRIETATEA SA - BUCURESTI	1.130,23	-31.3
TTS (TRANSPORT TRADE SERVICES)	882,00	-40.3
ONE UNITED PROPERTIES	2.366,48	-40.6
Premier Energy PLC	2.475,02	

sursa: EquityRT

Din cei 20 de emitenti care compun BET, 14 companii au crescut in 2024. Aici am putea sa luam in calcul si Premier Energy daca ne raportam la pretul din IPO-ul derulat in acest an. Cinci companii au inregistrat deprecieri ale cotatiilor bursiere, doua dintre societati scazand cu circa 40%.

Printre companiile cu evolutii negative s-au remarcat TTS, care odata cu publicarea unor rezultate financiare in scadere semnificativa a experimentat o spectaculoasa inversare a atitudinii investitorilor care din cumparatori infocati au devenit vanzatori semnificativi, si ONE United Properties care desi a livrat rezultate financiare decente, a „capitalizat" asteptarile negative fata de un sector economic (dezvoltare imobiliara) care se confrunta cu provocari reale.

O alta perdanta a anului a fost Fondul Propietatea care, odata cu vanzarea detinerii de la Hidroelectrica a ramasa cu un portofoliu mult mai putin atractiv, ceea ce a adus un exit semnificativ din partea actionarilor de tipul fondurilor de pensii.

Producatorii de energie au inregistrat un an mai slab pe masura ce plafonarea preturilor impusa de stat a determinat o profitabilitate in scadere. In plus efectul de baza a fost nefavorabil in cazul lor pe masura ce preturile produselor energetice au scazut fata de anul trecut. La polul opus companiile de utilitati, care au beneficiat de tarife in crestere, au evoluat pozitiv pe parcursul anului beneficiind si de un efect de baza favorabil.

Atat media cat si mediana evolutiilor anuale ale companiilor din BET se situeaza in jurul unei cresteri de 18.2% (inaintea ultimei sedinte de tranzactionare din an), ceea ce reprezinta o evolutie apreciabila.

IV. La ce ne putem astepta. Ce va modela evolutia bursei?

Anul 2025 se anunta unul dificil. Romania a devenit o tara fragila cu o economie dezechilibrata si cu o clasa politica ce pare blocata in efortul de a asigura un leadership corespunzator societatii romanesti.

Vor urma masuri de echilibrare bugetara, pentru ca nu mai exista resurse de a finanta populismul politic sau programele sociale semnificative. In plus, Romania are, printre tarile Uniunii Europene, unul dintre cele mai scazute procente ale veniturilor publice incasate raportat la PIB, situatie tolerata pana in prezent dar care, foarte probabil, se va atenua in contextul actual, odata inceput un nou ciclu electoral.

Nevoia de a creste incasarile bugetare va veni cu riscul unei scaderi economice, din cauza structurii PIB romanesc sustinut semnificativ de consumul intern. Pe de alta parte miscarile

sociale, pe care cresterea taxelor le va genera, nu pot fi neglijate, putand constitui un element negativ important in urmatorul an.

Iluzia unor cheltuieli si a unui nivel de trai dincolo de realitate nu mai poate fi finantata. Statul plateste peste doua treimi din ce incaseaza pe salariile personalului bugetar si pe dobanzile imprumuturilor facute, ceea ce nu poate fi sustenabil. Va trebui sa isi creasca incasarile, iar fara crestere economica acest demers va fi foarte dificil. Evident eficientizarea functionarii statului ramane un deziderat mai important acum decat oricand in ultima decada.

Societatea romaneasca va trebui sa isi regaseasca normalitatea si realismul economic, iar acest lucru va insemna taxe mai mari, venit net disponibil mai mic si implicit un consum mai mic. Companiile dependente de consumul populatiei vor suferi. In schimb companiile care vor putea local substitui produsele importate ar putea cunoaste evolutii bune in viitor, fiind de asteptat ca statul roman sa se concentreze in a investi si a sprijini aceste sectoare, ceea ce ar avea un impact semnificativ in evolutia PIB.

Este totul negativ sau am putea asista la surprize pozitive in anul care vine? Cu siguranta exista inca potential de crestere atat al economiei cat si al pietei bursiere. Lucrurile negative au fost luate deja semnificativ de mult in preturile de tranzactionare iar asta se poate transforma oricand intr-un vector de crestere al pietei, daca ea va fi alimentata cu informatii pozitive.

De unde ar putea veni acestea? Probabil din mai multe zone, insa in principal ne uitam spre un stat care ar putea folosi contextul actual pentru a se reforma cu adevarat. Ar fi cel mai bun argument in ochii marilor investitori institutionali pentru a mentine Romania in zona investitiilor eligibile. In plus, in contextul actual, statul roman ar putea lua in considerare vanzarea pe piata bursiera a unor pachete de actiuni la companiile detinute, fie sub forma unor IPO-uri sau a unor vanzari secundare pentru cele deja listate. De asemenea dezvoltarea unei piete a obligatiunilor emise de companiile de stat ar putea fi o situatie de win-win intre statul roman si piata bursiera locala.

Incetarea razboiului din Ucraina si inceperea procesului de reconstructie ar putea constitui un important vector de crestere al economiei romanesti, data fiind apropierea geografica, dezvoltarea economica a Romaniei din ultimii ani si know-how-ul regional dobandit de tot mai multe dintre marile companii romanesti. De altfel formarea unor jucatori regionali de catre companii romanesti ar putea fi o cale pentru echilibrarea deficitelor statului roman si un bun mijloc de a capitaliza potentialul de crestere economica cert al zonei geografice in care ne plasam.

Nu in ultimul rand dezvoltarea Bursei de Valori Bucuresti prin noi listari dar mai ales prin noi produse (crearea pietei instrumentelor financiare derivate a fost amanata pentru anul 2025)

ar putea oferi un puternic element pozitiv pietei bursiere locale. La fel ar functiona si flexibilizarea legislatiei fondurilor de pensii, pentru a le permite/premia sa fie mai active pe piata bursiera secundara.

Insa personal vad ca principale argumente pentru a ne mentine optimismul unele care tin de structura economiei romanesti, mai ales de subdezvoltarea sectorului financiar, privit prin comparatie cu realitatea europeana.

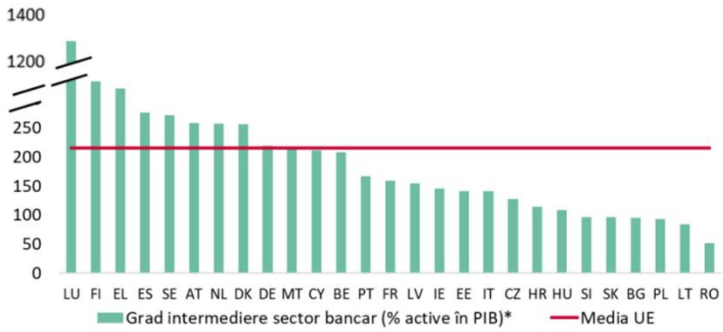

Sursa: BCE

Gradul de intermediere a sectorului bancar romanesc este inca extrem de scazut, cel mai scazut din UE. Implacabil societatea romaneasca este condamnata sa consume mai multe produse de finantare. Este un trend care se afla in stransa legatura cu modul in care statul va sti sa taxeze fluxurile financiare din economie, dar si cu gradul de educatie financiara din Romania.

In Romania exista cea mai scazuta pondere a activelor financiare ale populatie in PIB. Suntem una dintre putinele tari din Uniunea Europeana al carei PIB anual depaseste nivelul activelor financiare detinute de populatie.

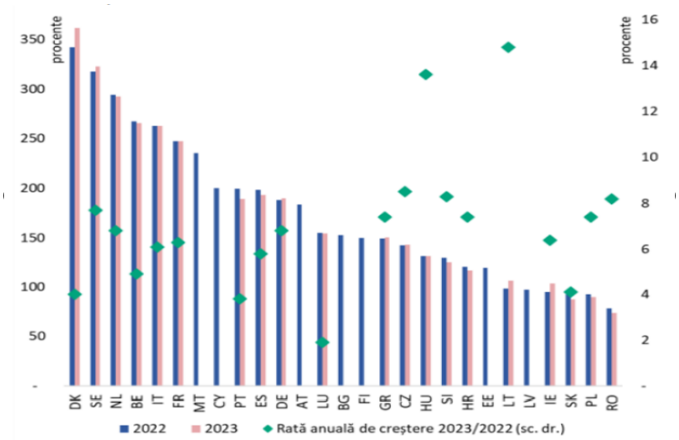

Sursa: Eurostat

Ca atare avem un mare potential de a dezvolta piata financiara, intrucat indica faptul ca exista resurse disponibile suficiente. Este un fapt confirmat si de cresterea continua si semnificativa a depozitelor populatiei in bancile romanesti.

Din acest punct de vedere este absolut vital ca piata bursiera locala sa isi creasca oferta de produse financiare atractive. Listarile noi, majorarile de capital, noi tipuri de produse financiare sunt elemente ale unei mediu investitional care poate si trebuie sa urce Romania intr-un astfel de clasament.

Nu trebuie sa uitam ca oportunitatile sunt pretutindeni pe o piata bursiera, fie atunci cand navighezi pe un trend de crestere (mult mai suportabil din punct de vedere al aversiunii fata de risc), fie cand beneficiezi de preturi excelente in perioadele de corectii bursiere (insa mult mai dificil de pus in practica de majoritatea investitorilor).

Atentie la oportunitati, evitati riscurile excesive si mult succes in tranzactionare!

Alin Brendea - 30.12.2024

Primesti informatie optimizata si relevanta pentru tine! Cum?

Rapoarte zilnice

Dimineata si seara iti trimitem stirile „calde" din piata, ultimele informatii cu impact asupra pietei bursiere. Morning Brief si Raportul Zilnic reprezinta legatura ta directa cu ceea ce este relevant cu mediul bursier.

Raportul saptamanal

Ce s-a intamplat saptamana aceasta pe bursa, ce stiri au miscat preturile, ce actiuni au fost cele mai tranzactionate, ce a crescut si ce a scazut, cum au evoluat actiunile pe sectoare si nu numai.

Editoriale

Opinii ale specialistilor Prime Transaction privind evenimente bursiere, trenduri economice sau orice alte evolutii cu impact asupra pietelor bursiere.

Intra in Prime Analyzer apasand pe „Prime Analyzer" dupa ce te autentifici si informeaza-te in fiecare zi!

Descopera in Prime Analyzer: Graficele pentru toti emitentii, Comparatia Rapida, Rezultatele financiare, Calendar Financiar, Stirile sortate pe emitent, Indicatori financiari, Fise de emitent si multe altele...

PRIME TRANSACTION

Bucuresti, Sector 3, str. Caloian Judetul nr.22, 031114
+4021 321 40 88; +4 0749 044 045
E-mail: office@primet.ro; fax: +4021 321 40 90
Decizie CNVM Nr. 1841/17.06.2003

WWW.PRIMET.RO

Politica SSIF Prime Transaction SA privind recomandarile pentru investitii in instrumente financiare

Materialele ce contin recomandari de investitii realizate de catre SSIF Prime Transaction SA au un scop informativ, SSIF Prime Transaction SA nu isi asuma responsabilitatea pentru tranzactiile efectuate pe baza acestor informatii. Datele utilizate pentru redactarea materialului au fost obtinute din surse considerate de noi a fi de incredere, insa nu putem garanta corectitudinea si completitudinea lor. SSIF Prime Transaction SA si autorii acestui material ar putea detine in diferite momente valori mobiliare la care se face referire in aceste materiale sau ar putea actiona ca formator de piata pentru acestea. Materialele pot include date si informatii publicate de societatea emitenta prin diferite mijloace (rapoarte, comunicate, presa, hotarari AGA/AGEA etc.) precum si date de pe diverse pagini web.

SSIF Prime Transaction SA avertizează clientul asupra riscurilor inerente tranzacțiilor cu instrumente financiare, incluzând, fără ca enumerarea să fie limitativă, fluctuația prețurilor pieței, incertitudinea dividendelor, a randamentelor și/sau a profiturilor, fluctuația cursului de schimb.Materialele ce conțin recomandări de investiții realizate de către SSIF Prime Transaction SA au un scop informativ, SSIF Prime Transaction SA nu își asumă responsabilitatea pentru tranzacțiile efectuate pe baza acestor informații.SSIF Prime Transaction SA avertizează clientul că performanțele anterioare nu reprezintă garanții ale performanțelor viitoare.

Decizia finala de cumparare sau vanzare a acestora trebuie luata in mod independent de fiecare investitor in parte, pe baza unui numar cat mai mare de opinii si analize.

SSIF Prime Transaction SA si realizatorii acestui raport nu isi asuma niciun fel de obligatie pentru eventuale pierderi suferite in urma folosirii acestor informatii. De asemenea nu sunt raspunzatori pentru veridicitatea si calitatea informatiilor obtinute din surse publice sau direct de la emitenti. Daca prezentul raport include recomandari, acestea se refera la investitii in actiuni pe termen mediu si lung. SSIF Prime Transaction SA avertizeaza clientul ca performantele anterioare nu reprezinta garantii ale performantelor viitoare.

Istoricul rapoartelor publicate si a recomandarilor formulate de SSIF Prime Transaction SA se gaseste pe site-ul www.primet.ro, la sectiunea „Informatii piata"/"Materiale analiza". Rapoartele sunt realizate de persoane care desfășoară activități de analiză pentru SSIF Prime Transaction S.A., fie în baza unui contract individual de muncă, fie în baza unei alte forme de colaborare sau relații contractuale. Identitatea persoanei sau persoanelor implicate în elaborarea fiecărui material sunt indicate în cuprinsul acestuia. Raportul privind structura recomandarilor pentru investitii ale SSIF Prime Transaction SA, precum si lista cu potentiale conflicte de interese referitoare la activitatea de cercetare pentru investitii si recomandare a SSIF Prime Transaction SA pot fi consultate aici.

Rapoartele se pot actualiza/modifica pe parcurs, la momentul la care SSIF Prime Transaction SA considera necesar. Data la care se publica/modifica un raport este identificata in continutul acestuia si/sau in canalul de distributie folosit.

Continutul acestui raport este proprietatea SSIF Prime Transaction SA. Comunicarea publica, redistribuirea, reproducerea, difuzarea, transmiterea, transferarea acestui material sunt interzise fara acordul scris in prealabil al SSIF Prime Transaction SA.

SSIF Prime Transaction SA aplica masuri de ordin administrativ si organizatoric pentru prevenirea si evitarea conflictelor de interese in ceea ce priveste recomandarile, inclusiv modalitati de protectie a informatiilor, prin separarea activitatilor de analiza si research de alte activitati ale companiei, prezentarea tuturor informatiilor relevante despre potentiale conflicte de interese in cadrul rapoartelor, pastrarea unei obiectivitati permanente in rapoartele si recomandarile prezentate.

Investitorii sunt avertizati ca orice strategie, grafic, metodologie sau model sunt mai degraba forme de estimare si nu pot garanta un profit cert. Investitia in valori mobiliare este caracterizata prin riscuri, inclusiv riscul unor pierderi pentru investitori.

Autoritatea cu atributii de supraveghere a SSIF Prime Transaction SA este Autoritatea de Supraveghere Financiara, http://www.asfromania.ro

Aceste informatii sunt prezentate in conformitate cu Regulamentul delegeta (UE) 565/2017 si Directiva 2014/65/UE.

PRIME TRANSACTION

Bucuresti, Sector 3, str. Caloian Judetul nr.22, 031114
+4021 321 40 88; +4 0749 044 045
E-mail: office@primet.ro; fax: +4021 321 40 90
Decizie CNVM Nr. 1841/17.06.2003